బెటర్-హాఫ్!

ఐ.వి.యస్. అచ్యుతవల్లి

క్యాషియర్ దగ్గర నూటఏనభై రూపాయలూ లెఖ్ఖ పెట్టుకుని పుచ్చుకున్న పురుషోత్తం ఛాతీ గర్వంగా ఉప్పొంగింది. తను కూడా వుద్యోగస్థుడుగా ఇప్పటికి నల్గురిలోనూ గుర్తింపబడతాడు.

ఆఫీసు బయటకు వొచ్చి పేవ్‌మెంట్ మీద నిలబడ్డాడు. బి. కాం. పాసయినాక ఆరు సంవత్సరాల కాలం నిరుద్యోగిగా వుండిపోయి బంధుబలగంతో 'అసమర్ధపు ప్రతీక'గా ఒక గౌరవ బిరుదును ఉచితంగా పొంది, భుజాలు కుదించుకపోయి నడిచే "పురుషోత్తం". ఇప్పుడు పేరులోనే కాక

'జీవిత సమరం' లో కూడా విజయం సాధించి, "పురుషోత్తమ'' నామధేయం సార్థకపరుచుకున్నాడు. ఒక్కసారి పెర్లిన్ చొక్కా జేబు గట్టిగా పట్టుకున్నాడు. పిన్ చేసిన కొత్త కాగితాలు పెరపెరలాడుతూ అతనికెంతో తుష్టినీ, పుష్టినీ యిచ్చేయి. ఎప్పుడూ నిర్వేదంతో వెనక్కి విరిచి పెట్టుకున్నట్లున్న అతని సిగరెట్టెరుగని సన్నని పెదాలు గర్వంగా, సోగగా, చిన్నినవ్వు నవ్వుతూన్నట్లు అరవిచ్చుకున్నాయి. ఆకాశం వైపు చూసేడు.

సిరి గగనం నిండా బూడిద రంగు మేఘాలు కొత్తగా జీతాలు పుచ్చుకొన్న ఉద్యోగుల్లా, తొందర తొందరగా పరుగు పెడుతున్నాయి. వాటిని తరుముకొస్తూన్న గయ్యాళి భార్యలాంటి, 'రొజ్జగాలి' కి రోడ్డుమీది చెత్తాచెదారం అయిదారు అడుగుల ఎత్తులో వలయాలుగా తిరిగి, మళ్ళీ భూదేవి తప్ప తమకు ఆశ్రయం యిచ్చేదేదీ లేదనుకొని తెలుసుకొని, తిరిగి రోడ్డుమీదకే చేరుతున్నాయి. పురుషోత్తం 'పెర్లిన్ జేబు' లోని కొత్త నోట్ల వాసన రోడ్డుమీద నడిచే ప్రతివారికీ తగుల్తూనే వుంది. "ఏమయ్యోయ్ పురుషోత్తం? అల్లా నిలబడిపోయేవ్?" అంటూ భుజంమీద ఒక్కదరువు వేసి పలకరించేడు సహోద్యోగి మాధవరావు.

"ఆఁ. ఆఁ. ఏంలేదు.'' అంటూ ఆనంద తన్మయావస్థలోంచి లౌకిక ప్రపంచంలోనికి వొచ్చేడు పురుషోత్తం.

"అలా బజారులో పనివుంది. వస్తావేమిటి?" అన్నాడు మాధవరావు.

"నేనూ బజారుకు వెళ్ళాలనుకుంటున్నాను. పదః'' అంటూ మాధవరావు వెంట నడిచాడు పురుషోత్తం.

"మొదటి నెలజీతం—హుషారు కాబోలు!" అన్నాడు మాధవరావు. ఉత్తముడు ముసిముసిగా నవ్వాడు. అగర్వాలా బట్టల షాపులోనికి దారి తీసేడు పురుషోత్తముడు. ఆరేళ్ళక్రితం యింత దర్జాగానూ ఆ షాపులోనికే నడిచేడు పురుషోత్తం!

మంచి రకాలవీ, చౌక రకాలవీ, మొత్తం వేయి రూపాయిల బట్టలు

ముందు వెనుకల ఆలోచన లేనివ్యక్తి సగజీవితం నిరాశలో నిండివున్నా అనుకూలవతి అయిన జీవిత భాగస్వామిని దేవతలా చూస్తున్నాడు.... శేషజీవితమయినా బెటర్ హాఫ్ గా కపోదా?

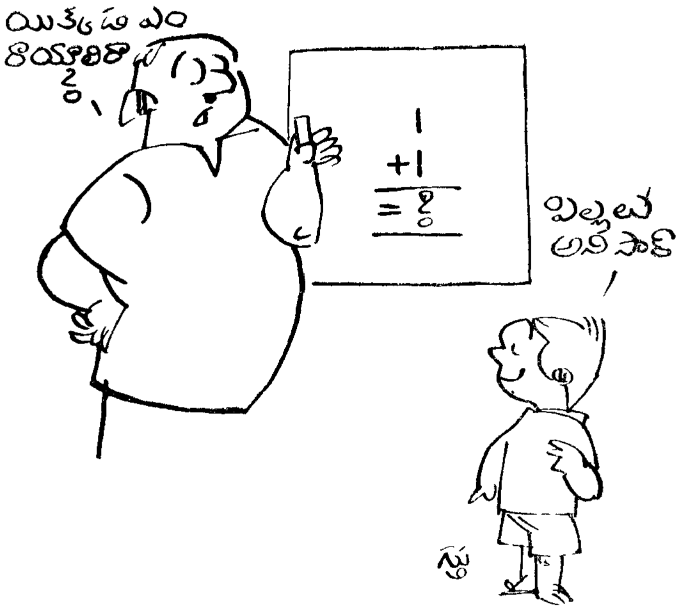

కొన్నాడు ఆరోజు ఆ షాపువాళ్ళు ఇతని అడుగులకి మడుగులు ఒత్తారు. రెండు సార్లు గోల్డ్‌స్పాట్‌లు యిచ్చేరు షాపు లోని సేల్సుమేన్‌ల్లో యిద్దరు యితని వద్ద చేతులు కట్టుకొని హాజరుగా నించుని, ఇతను ఏ రకం చూపించమంటే ఆ రకం కుప్పలు తెప్పలుగా తెచ్చి, విప్పి, వాటి నాణ్యతను వర్ణిస్తూ వుండిపోయేరు ఆ పురుషోత్తముడు, నిజం పురుషోత్తముడు లానే కన్యకామణుల తండ్రులకి కప్పించేడు బి కాం రిజల్టు వచ్చిన మొదటి శ్రావణమాసం అది సెకండ్ క్లాసుతో బి కాం పాస్ అయిన పురుషోత్తంని వరించటానికి నేనంటే నేనంటూ పోటీలుపడుతూ పాడిన వేలం పాటలో చివరి పాట రామనాథంగారిదయింది నాలుగువేల అయిదొందల కరుకు రూపాయిలతోపాటు రత్నం లాంటి అనసూయని కూడా పొందగల్గిన అదృష్టవంతుడయినాడు అతని కంటె రెట్టింపు అదృష్టం మూటగట్టుకున్న అనసూయ ఆరేళ్ళలో నలుగురు మగపిల్లలకీ, ఒక ఆడపిల్లకీ, తల్లి అయింది "ధర్మ ప్రజా సంపత్త్యర్థం స్త్రీయ ముద్వహే" అన్న సంకల్పాన్ని ఆమె నిరాటంకంగా నెరవేర్చింది డిగ్రీ పుచ్చుకున్న పురుషోత్తముడి రీవీ, దర్పమూ దట్టమైన మంచుపొరల్లోంచి, కరిగి, ఉషోదయపు వెలుగు చూడడానికి

రెండేళ్ళు పట్టింది అప్పటికే కవల మగ పిల్లల తండ్రి అయినాడు అప్పటికి. పిలిచి పిల్లనిచ్చినట్లుగానే. పిలిచి ఉద్యోగం యిస్తారనే కమ్మని కల కరిగిపోయింది అప్పట్నించీ తిరిగిన వూరు తిరగకుండా. అప్లికేషన్స్ పెట్టని ఉద్యోగాలూ కంపెనీలూ లేకుండా ప్రయత్నాలు చేస్తూనే వున్నా. మరి నాలుగేళ్ళకి కాని ఈ వుద్యోగం దొరకలేదు ఈ వుద్యోగం దొరకగానే తన జీవితం అతి ముఖ్యమయిన మలుపు తిరిగినట్లు అన్పించింది. తన యింటికి నిజమయిన యజమాని యిప్పుడు అయినాడు పురుషోత్తం ఛాతీ గర్వంగా ఉప్పొంగింది ఈసారి అగర్వాల షాపువాళ్లు పురుషోత్తంకు ఎదురు రాలేదు అయినా నిరుత్సాహపడలేదు. అతను ఉత్సాహంగా లోపలకు నడిచాడు మాధవరావు ఏవో ఎంబ్రాయిడరీ పాప్లిన్ బట్టలు చూస్తున్నాడు పురుషోత్తంకు ఎదురుగ్గా వున్న షో కేసులోని కనకాంబరం రంగులో జరీ పువ్వులున్న చీర కంటికి నదురుగా కన్పించింది. "ఆ చీర లాంటి వెరైటీ మా ఆవిడ చూసివుండదు, వేయ్" అన్నాడు పురుషోత్తం. మాధవరావు ప్రక్కన వదులు పాంటుతో మెడ దగ్గర నల్లగా మురకపట్టిన టెర్లిన్ చొక్కాతో వున్న పురుషోత్తంని ఎగాదిగా చూసేడు సేల్స్ మేన్. జేబులోని కొత్త కాగితాలు. అ రోజే 'గజ్జెపూజ' చేసిన వేశ్య బాలికలా ముసిముసి నవ్వులతో ఒయ్యారాలు ఒలకపోసేయి. వెంటనే అద్దాల బీరువాల్లో బంధింపబడిన వెంకటగిరి జరీ చీరలన్నీ అతని ముందు [illegible]కుచ్చెళ్లు విప్పినవిసనకర్రలా పరుచుకున్నాయి లేత కనకాంబరం రంగు మీద సన్నని జరీ పువ్వులతో చుట్టూ దోసెడు వెడల్పు. ఎరుపురంగు అంచులో బొటన వ్రేలంత వెడల్పు నున్న జరీ చారలతో వున్న చీర ఎంచాడు దాని మీదకు ముదురాకు పచ్చని ధర్మావరం బ్లౌజుపీసూ! చీరా. జాకెట్టు బట్టా కలిపి. ఎనభై ఎనిమిది రూపాయలు అయ్యింది. గర్వంగా బిల్లు కాగితం తీసుకుంటూన్న పురుషోత్తంని. "ఏమిటయ్యా! అంతా అర్ధాంగికే కేటాయించేసేవా!" అన్నాడు మాధవరావు.

"లేదోయ్! పిల్లలకీ తీయాలి పద!" అంటూ ప్రక్కనే వున్న బెంగుళూర్ రెడీమేడ్ షాపులోకి దారితీశాడు పిల్లలు అయిదుగురికీ రెడీమేడ్ బట్టలుకొన్నాడు. నడుస్తోంటే దారిలో మిఠాయి షాపు కనపడింది ఒక కే. జి జిలేబీ తూపించుకుంటూంటే ఎదురుగ్గా బొమ్మల షాపు కనపడింది పురుషోత్తమంకి ఉత్సాహం పుంజుకుంది ఎప్పుడో తన పెద్దకొడుకు పేచీ పెట్టేవాడు చెక్కగుర్రం కొనమని అప్పుడు తను ఉద్యోగస్థుడు కాడు అంచేత ఆ పిల్లలు పాత పౌడరుడబ్బాలతోనూ. ఖాళీ అగ్గిపెట్టెలతోనూ ఆడుకోవలసి వచ్చేది ఇప్పుడు తను ఉద్యోగస్థుడు? తన పిల్లలు రకరకాల ఆట

సామాన్లతో ఆడుకోవాలి! గబగబా ఆ 'టాయ్‌సెంటర్' లోనికి నడిచాడు. ఒక చెక్కగుర్రం, 'కీ' యిస్తే నడిచేరైలు, బుడగలు, అతనికి సరదా వేసిన ప్రతి బొమ్మ కొనేసాడు మాధవరావు ఏదో అనబోయి, అతని సరదాని కాదనటం ఎందుకని వూరుకున్నాడు. ఈ సామాన్లు అన్నీ మోయడానికి వీల్లేక, దారినపోయే టాక్సీ ఆపి మాధవరావుని కూడా ఎక్కమన్నాడు. అతనిదీ పురుషోత్తం యింటి ప్రక్క అవటంనించి అభ్యంతరం చెప్పకుండా ఎక్కి కూర్చున్నాడు. ఆకాశం నిండా మేఘాలు క్రమ్ముకున్నాయి. టప టప మంటూ చినుకులు కూడా పడటం ప్రారంభించేయి. కారు యింటివద్ద ఆగినప్పుడు అనసూయ వంటింట్లో పిల్లలకి అన్నాలు పెడ్తోంది. కారు హారన్ నాలు గయిదుసార్లు మ్రోగించినా, అనసూయ బైటికి రాలేదు. తను కారులోంచి దిగటం భార్య పిల్లలు చూడనందుకు విసుక్కుంటూ కారులోంచి దిగాడు పురుషోత్తం. డ్రైవరు సామానులు అన్నీ లోపల వరండాలో పెట్టి డబ్బు తీసుకుని వెళ్ళిపోయేడు! వరండాలో లైటు వేసి అక్కడున్న ఈజీఛైర్‌లో జారబడ్డాడు అనసూయ పిల్లలకి చేతులూ, మూతులూ కడిగి చంటిదాన్ని చంకనేసుకుని పమిట చెంగుతో పిల్లదాని మూతీ ముఖమూ తుడుస్తూ వరండాలోకి వొచ్చింది. భర్తని చూసి, "మీరెప్పుడు వొచ్చేరూ? యివన్నీ ఏమిటి? ఇవ్వాళ యింతాలస్యం అయిందే!" అంటూ ప్రశ్నలవర్షం కురిపించసాగింది.

"ఇవ్వాళ మూడు జీతాలు యిచ్చేరు! అంచేతాలెస్యం అయ్యింది." అంటూ అనసూయ ప్రశ్నలకి జవాబు చెప్పబోతూండగానే పిల్లలంతా ఆ పేకెట్స్ అన్నీ విప్పదీసి గోడ -గొడవ చేయసాగారు. అన్నల గలభా చూసి అనసూయ చంకలో వున్న పిడ పాప క్రిందికి జారిపోయి, మగపిల్లల కాళ్ళకడ్డం పడుతూ, వొచ్చీ

ఒక పెద్దమనిషితో ఒక మాష్టరుగారు :

'మీ అబ్బాయి అల్లరి రోజు రోజుకీ ఎక్కువై పోతోందండీ!'

'అయితే ప్రక్క పిల్లాడిని కొట్టండి వీడు భయపడతాడు'

'ప్రక్క పిల్లాడు మీ రెండోవాడండీ!'

'ఇటు ప్రక్కవాణ్ణి కొట్టండి.'

'వాడు మా అబ్బాయండీ!'

యం. . రాఘవ, ...పురం_2

గాని మాటల్లో తన తాపత్రయాన్ని వ్యక్తం చేయసాగింది పురుషోత్తం. చీర పాకెట్ అందుకుని విప్పి పమిట చెంగు అనసూయ భుజంమీదికి వేస్తూ, "ఈ చీర ఎల్లాగుంది అనసూ!" అన్నాడు అనసూయ, చీర, జాకెట్ బట్ట చూసి మురిసిపోయింది

"చాలా రోజులయిందండీ! జలతారు చీర కట్టుకోవాలని ఎన్ని రోజుల్నించో మనసుపడుతున్నాను చాలా బాగుంది ఎంతయిందేమిటి?" అంది

"నీకు నచ్చిందా? ఎంతయితేనేంలే! పండగ ఫస్టునాడు అయ్యిందికదూ వాళ్ళ ధర్మమా అంటూ ఇవ్వాళే డబ్బు యిచ్చేసేరు జీతాలు పండగ వెళ్ళేదాకా అందవేమో అనుకున్నాను" అన్నాడు అనసూయ కేసి కళ్ళనిండుగా చూస్తూ! అనసూయ పెళ్ళికి పచ్చగా బొద్దుగా వుండేది ఇప్పుడు పిల్లల తల్లి అయి సంసార సాధకబాధకాలలో నలిగిపోతూ వున్నా ఆ పసిమిరంగు వసివాడలేదు పైగా బాగా నాజూకు తేరింది పిల్లలంతా బట్టలూ, బొమ్మలూ అన్నీ విప్పేసి, "ఇది నాది అంటే ఇది నాకు" అంటూ సంబరాలు పడుతున్నారు, అనసూయ ఆ పాకెట్స్ అన్నీ తీసి పిల్లల్ని కేకలేసి, "అవి అన్నీ పాడుచేయటానికి కాదు పండుగనాడు యిస్తాలెండి" అంటూ దాచేసి,

"ఇంక మీరు స్నానం చేసెయ్యండి!" అంది పిల్లలు-బుడగలు మటుకు తీసుకుని, చంటిది తప్పటడుగులు వేస్తూ అందుకోవటానికి ప్రయత్నించుతుండగా పిల్లలు వాటిని ఇంకా పైకి ఎగరేస్తూ, ఆడించుతున్నారు పురుషోత్తం ఆఫీసు బట్టలు విప్పి తువ్వాలు చుట్టుకుని, 'బాత్‌రూం' లోనికి వెళ్ళేడు అక్కడ 'సోప్ బాక్స్'లో సబ్బు బదులు నలుగు పిండి వుంది. "సబ్బు అయిపోయింది కాబోలు" అనుకుంటూ పిండి పెట్టి వళ్ళు రుద్దుకుని స్నానం చేసి వొచ్చేడు పిల్లలు కోలాహలంగా బుడగలతో ఆడుకోవటం చూసి "ఇన్నాళ్ళకి కదా! నేను నిజమైన తండ్రి నయ్యేను!" అనుకుంటూ భోజనానికి కూర్చున్నాడు "కందిగుండ, మెంతి మజ్జిగతో భోజనం కానిచ్చి ఇవతలకు వస్తూ, "కూరలు ఏమీ లేవు కాబోలు ఇంట్లో" అనుకున్నాడు. అనసూయ కూడ భోజనం చేసి వంటిల్లు సర్ది ఇవతలకు వచ్చి, భర్తకు ఎదురుగ్గా కూర్చుంది పిల్లలు ఆటల ధోరణిలో వుండటం చూసి మెల్లిగా—

"ఆ జిలేబీ, పొట్లాం దాచేవా? అన్నాడు.

"దాచేలెండి! అవును కానీ ఇన్ని సామాన్లు తెచ్చేరు! మీకు జీతం ఎంత చ్చేరు?" అంది.

"ఏం? నూట ఎనభయి రూపాయిలు!" అన్నాడు ధీమాగా.

"నా చీర ఖరీదెంత?"

"దెబ్బయి ఆరు రూపాయలు. వెంకటగిరి చీర ప్యూర్ వెండి జరీ! జాకెట్టు గుడ్డ పన్నెండు రూపాయలు! నీ వంటి రంగుకి ముదురాకు పచ్చ రంగు బాగుంటుంది కదూ!'' అన్నాడు వుల్లాసంగా

''పిల్లల బట్టలు, బొమ్మలు అన్నీ కొనేసారు! మొత్తం జీతం అంతా ఖర్చు పెట్టేసారా?'' బేలగా అడిగింది అనసూయ

"ఇంక ఐదారు రూపాయలున్నాయిలే! అనసూ! అంతా ఖర్చు పెట్టేసారా అంటున్నావు ఇల్లా నాకు నచ్చినవన్నీ నీ కోసం, పిల్లల కోసం కొనాలని ఆరేళ్ళ బట్టీ కలలు కంటున్నాను నా స్వార్జితంతో ఒక జాకెట్టు గుడ్డయినా నీకు కొని పెట్టి నీ కళ్ళల్లో వెలిగే వెన్నెల కాంతుల్ని తనివిదీరా చూడాలనుకున్నాను 'మా నాన్నగారు కొన్నారు ఈ బొమ్మ' అని పిల్లలు గర్వంగా పొరుగు పిల్లలకి చెప్పి చూపించుతూంటే గర్వంతో పులకించి పోదామనుకున్నాను ఉద్యోగం రాకుండా పెళ్ళి చేసుకున్నందుకు నాలో నేనే కుమిలి పోయేను ఇవ్వాళ నాకెంతో తృప్తిగా వుంది నేను ఈ రోజునించీ నిజమైన భర్తని! నిజమైన తండ్రిని!'' కళ్ళు చెమ్మగిల్లినట్లు తుడుచుకున్నాడు పురుషోత్తం! అనసూయ కిల-కిల నవ్వింది

''భలే వారండీ! సినీమాల్లోలా మాట్లాడటం నేర్చుకున్నారా! నేనెప్పుడయినా

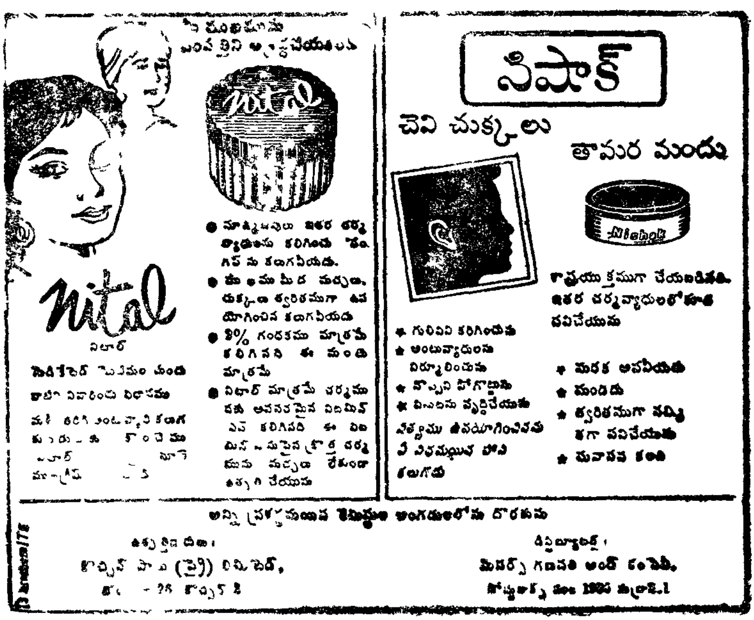

ఏదన్నా కొనమన్నానా? పిల్లలకయితే పరిస్థితులు తెలీవు కనుక ఏదో ఆటసామాన్లకనీ, తినుబండారాలకనీ పేచీలు పెట్టారు. దానికింత మథనపడి పోయేవారని నాకు తెలీనే తెలీదు."

"ఆదే వచ్చిన చిక్కు! నువ్వు మామూలు భార్యలా అది కొనమనీ, ఇది కొనమనీ వేధించేదానవు కావు! నేను ఈ ఆరేళ్ళ సంసారంలోనూ ఒక్క చీర కొనలేక పోయినా, నీవు వున్న వాటినే పొదుపుగా వాడుకునే దానివి! పిల్లలకి కూడా నీవు పుట్టింటికి వెళ్ళినప్పుడు వాళ్లా వీళ్ళూ ఇచ్చిన బట్టల్నే వాడే దానివి! నీవు మౌనంగా ఈ లేమిని భరిస్తూంటే నాకు భరించలేని దిగులు వేసేది దానితో యింకా కుమిలి పోయే వాడిని! " అన్నాడు.

భర్త ముఖంకేసిచూసింది అనసూయ తనపట్ల అంత ఆత్మీయతతో, అంత రంగిక వ్యధతో నలిగి పోయిన పురుషోత్తం అంటే చెప్పలేనంత జాలి కలిగింది తెల్లవారితే వచ్చే సమస్యలకి ఆమె మనస్సు క్షోభితమయ్యింది. పైకి మటుకు మామూలుగా—

"ప్రొద్దు పోయింది ఇంక లేవండి నిద్ర పోదురు గాని " అంది.

"మరే! చంటిదానితో పాటు నాకు కూడ జోల పాడాలి!" అన్నాడు

"అల్లాగేలెండి!" నవ్వి, పక్క దులిపి దుప్పటి వేసింది

ఇంకా తూరుపున బాగా తెల్లారలేదు. పాలదాని గావుకేకలకి, కలల మేఘాలతో విహరిస్తూ, నిద్ర పోతున్న పురుషోత్తమునికి మెలుకువ కలిగింది

"క్రితం నెలా పదేను రూపాయిలు వుణ్ణిచ్చేసేరు ఈ నెలా నాల్రోజులాగమంటున్నారు. కొత్త గేదకి అడుమాన్సు కట్టాల! మాధవరావు బాబు సెప్పేరు నిన్నటి రోజే జీతాలు ఇచ్చేరనీ! మరి మీరేమో ఇంకా డబ్బియ్య లేనంటున్నారు!" అంటూ గొల్లరాముడు కేక లేస్తోంది

"అబ్బబ్బ! అంతలా అరవకే! బాబు నిద్ర పోతున్నారు నీ కేకలకి చంటిది కూడా లేచి కూచుందంటే నా పని కాదు! ఇన్ని రోజులు ఆగావు ఇంక నాలుగంటే నాలుగే రోజులు ఆగు! నీ డబ్బు పూర్తిగా ఇచ్చేస్తాను," అంది అనసూయ

"అయితే ఎన్నితూర్లు తిప్పుతావమ్మా! ఈ పాలిత్తా, ఈ పాలిత్తా అంటూ ఏడాది పట్టీ తిప్పుతున్నావు నీకాడ డబ్బు వుణ్ణిచ్చుకుంటే నాకేటి నాబం! పిల్లల్ని పెడతాదా!" గంయ్యిమంది రాముడు

మెరుపులా ఒక ఆలోచన వచ్చింది అనసూయకి "వసే! ఓ పని చెయ్యి ఒచ్చే ఫస్టు దాకా ఆగు! నీకు రోజుకి రూపాయికి అణా చొప్పున వడ్డీ యిచ్చేస్తాను." అంద రాముడు మెత్తబడింది

"ఏటో! పెద్దింటి అమ్మవు! అట్టా

బతిమిలాడితే నాకేటి అంటానికి నోరు రాటల్లేదు. సర్లె! పాలు ఎన్ని పోయను? శేరు, చాలతాదా? రెండు శేర్లు కావాలా?'' అంది.

''అర్ధ శేరు చాల్లే! పిల్ల అన్నంలో పడ్డదికా పాలు పోయటం లేదు'' అని, రెండు పావులు పుచ్చుకుని లోపలికి వెళ్ళింది అనసూయ. పురుషోత్తంకి గొల్ల రాముడి మీద పీకదాకా కోపం వచ్చింది. పెద్ద! ఎప్పుడూ డబ్బు ఇయ్యని వాళ్ళల్లా అథారిటీ చేస్తోంది! దాని డబ్బు అణా పైసలతో పారెయ్యాలి! ఉద్రిక్తంగా లేచి, పెరట్లోకి వెళ్ళాడు. నూతి గట్టుమీద కూర్చుని, ''అంటు గిన్నెలు తోముకుంటూన్న అనసూయని చూసి, ''పాలెందుకే అలా గొంతు చించుకుంటోంది? ఎంతివ్వాలో చెప్పు! దాని బాకి ముందు పారేసేద్దాం!'' అన్నాడు.

అనసూయ పురుషోత్తం కోపం చూసి మృదువుగా నవ్వింది, ''తర్వాత చెప్తా లెండి! ఇప్పటికి వెళ్ళిందిగా; ముఖం కడుక్కు రండి!'' అంటూ గబ-గబా అంట్ల గిన్నెలు తొలిచి, వంటింట్లోకి పట్టుకు పోయింది. పురుషోత్తం కాఫీ త్రాగి, బయట వరండాలోనికి వచ్చేసరికి ఇంటి యజమాని తాలూకు గుమాస్తా శరభయ్య వొచ్చేడు.

''అప్పుడే వొచ్చేరేమిటండీ! పస్టు సోమవారం అయితేనూ! ..'' విసుక్కున్నాడు.

''క్రితం నెలా సగం, అద్దె యిచ్చేరు మీరు! ఈ నెల పండగ కదా-మీకు జీతాలు నిన్ననే అందాయిట కదా! పూర్తిగా వసూలు చేయమన్నారు. పిల్లలు గలవారని మీ దగ్గర అడ్వాన్స్ తీసుకోటం లేదు కాని మీరు ఖాళీ చేస్తే, వెయ్యి రూపాయిలు ఎడ్వాన్స్ యిచ్చి దిగుతామని, ఎ-ఇ-లూ, ఇ-ఇ-లూ మా యజమాని ఇంటి చుట్టూ తిరుగుతున్నారు. ఆయన మెత్తబడిపోయి, మీరు ఏ నెల అద్దె ఆ నెల కట్టకపోతే ఖాళీ చేయించెయ్యమని నాతో చెబుతున్నారు. నేనేమో, మీ అవస్థలు చూడలేక అటు ఆయనతో చెప్పలేక నానా యాతనా పడ్తున్నాను" అంటూ "అమ్మడూ, ఏం చేస్తున్నావ్ తల్లీ!'' అంటూ లోపలికి ఒక్క కేక వేసాడు.

అనసూయ గ్లాసుతో వేడి కాఫీ తెచ్చి శరభయ్య కిస్తూ, ''పిల్లలు కులాసా బాబాయిగారూ!'' అంటూ పలకరించింది.

''కులాసాయేనమ్మా!'' అంటూ కాఫీ గ్లాసు అందుకున్నాడు.

"ఎంతివ్వాలేమిటండీ!....'' అన్నాడు పురుషోత్తం శరభయ్య కాఫీ గ్లాసు వెంపు కసిగా చూస్తూ,

"ఆఁ, ఎంతా! క్రితం నెల పదిహేనూ ఆ క్రితం నెల పదిహేనూ యిచ్చింది. అమ్మడూ! ఈ నెల ముప్పయ్, పాత బాకీ ముప్పయ్ అరవయి రూపాయిలూ యిస్తే యండి! ఒచ్చే నెల నించీ పది రూపాయిలైనా, పెంచకపోతే లాభం లేదు. ఆయన పోరు పడలేక పోతున్నాను. అందరూ యాభయి 'యిస్తాం, అరవయి యిస్తాం అంటూ ఓలలాడి పోతున్నారు. ఆయనేమో నిప్పు తొక్కిన కోతిలా నా మీద శివా లాడుతున్నాడు. మీకు ఉద్యోగం వచ్చిందికా! ఇంక వచ్చే నెలనించీ నలభై రూపాయిలైనా ఈయకపోతే ఈ భుజాల మీద ఈ బుర్ర వుణ్ణివ్వడు రావణాసురుడు!'' అన్నాడు శరభయ్య. కాఫీ ఊదుకుంటూ అర్ధగంటా త్రాగి, తృప్తిగా లేచి నించున్నాడు. పురుషోత్తం చిరాకు ఎగిరి పోయింది.

''రెండు రోజుల్లో చెప్తాగా సర్ది పెట్టేస్తా లెండి! అద్దె అయిదు రూపాయిల కన్న ఎక్కువ పెంచలేమండి శరభయ్య గారూ. మీరే ఏదో సర్ది చెప్పాలి. పిల్లలు కలవాణ్ణి!" దీనంగా అన్నాడు.

"గుర్రం దిగావా నా తండ్రీ!" అనుకున్నాడు లోపల శరభయ్య. పైకి ఏం సర్ది చెప్పగలనండీ! నన్నిలా ఇరకాటంలో పెట్టేస్తే, నేనెల్లా చావను చెప్పండి!....'' అంటూ నసుక్కుంటూ "మళ్ళీ ఎల్లుండి వస్తాలెండి. అప్పటికి రొక్కం జతపరిచి వుంచండి.'' అంటూ వెళ్ళిపోయేడు. అనసూయ వెనకాలే వంటింట్లోకి వెళ్ళి పీట వాల్చుకు కూర్చున్నాడు.

అనసూయ కుంపటి మీద ఎసరు మరుగుతూన్నా ఇటూ అటూ తచ్చాడుతోంది.

"ఎసరు మరుగుతోంది కదా! బియ్యం కడిగి పొయ్యవేం?" అన్నాడు.

"ఇదుగో చంటిది. చంక కతుక్కుపోతోంది! కాస్త తీసుక వెళ్ళి ఆడించు దురూ!" అంది దానిని ఎత్తుకుని వీధరుగు మీదకు వెళ్ళి మళ్ళీ ఏమీ తోచక పెరట్లోనికి వచ్చేడు.

"ఇప్పటికే మూడు శేర్లు బియ్యం అప్పు పెట్టాను ఇంక నావల్ల కాదు తల్లీ! మీ ఆయనకు జీతంవొచ్చిందిగా! శుభ్రంగా ఒక అర బస్తా బియ్యం కొని పడేయమని చెప్పు! ఇంట్లో బియ్యం గింజలు వుంటే ఇంత వుడకేసుకుని, ఏ పచ్చడో నాలికకి రాసుకుని మింగచ్చును మొదటికే లేక పోతే ఎల్లాగు? మావి. పాత బియ్యం కూడానూ! పైగా క్రిష్ణకాటుక బియ్యం! నువ్వు కొనిచ్చే బియ్యం. మా యింట్లో ఎవళ్ళూ తినరు ఏ పిండో. మొరుమో పట్టించుకోవాలి మా వారికి తెలిస్తే నన్ను చంపుతారు" అంటోంది పొరుగింటి పిన్నిగారు

"ఇవ్వాళ్టికి అప్పు పెడూమరూ. పిన్నిగారూ! నిన్న మా వారికి జీతాలు వొచ్చేసాయి' మధ్యాన్నం సంచీ అన్ని సరుకులూ తెస్తారు మీ బియ్యం లాంటియే మచ్చు చూపించి. తెమ్మంటాను" అంటూ బ్రతిమి లాడుతోంది అనసూయ

"ఎమిటో తల్లీ! పిల్లలు గలదానివి! లేవనటానికి నోరు రాదు!" అంటూ లోపలికి వెళ్ళి బియ్యం తెచ్చి ఇచ్చిందావిడ

చేటలో పోసి చెరిగి. సోలెడు నూకలు

ఉద్యోగానికై వొచ్చిన దరఖాస్తుదారుడు మేనేజర్‌ను అడిగాడు మీ కంపెనీలో సంవత్సరానికి 3 నెలలు సెలవ యిస్తారా?"

"ఉహుం"

"సంవత్సరానికి 8 నెలలు బోనస్ ఇస్తారా"

"ఉహుం"

"నెలకు 20 రూపాయలు ఇంక్రిమెంట్ ఉంటుందా?"

"ఉండదు ఇదంతా ఏ కంపెనీలో ఉన్నది?" అడిగాడు మేనేజర్

"ఇంతకుముందు నేను ఉద్యోగం చేసిన కంపెనీలో ఉన్నది!"

"మరి ఆ ఉద్యోగాన్ని ఎందుకు వొదిలేశావు?"

"నేను వొదల్లేదు. ఆ కంపెనీ దివాళా తీసింది!"

తీసి వేరే పెట్టి మూడు సోలలూ కడిగి ఎసట్లో పోసింది.

"ఇవేనా క్రిష్ణకాటుక బియ్యం ముఖం తెలీనివాళ్ళకిమల్లే చెప్తోంది' కబుర్లు!" అన్నాడు పురుషోత్తం

"ఏం చేస్తాం? మన అవసరం!" అంది అనసూయ

భోజనం చేసి ఆఫీసుకి వెళ్ళబోతూ అనసూయని పిల్చి- "ఇదుగో! నాన్న మనిఆర్డరు పంపితే నీవు తీసుకొని బియ్యం తెచ్చేయి' మిగిలినది పాలబాకీ యింటద్దె తీర్చేద్దాం. లేకపోతే గొల్లదానికి రూపాయికి అణాలు యివ్వాల్సి వుంటుంది. ఈ ఒక్క నెలా కష్టపడితే వొచ్చే నెలనుంచీ ఎల్లానో ఎడ్జస్టు కావొచ్చును" అన్నాడు.

"అన్నట్టు మర్చిపోయేను. మీనాన్న గారు జాబు వ్రాసేరు ఇవ్వటం మర్చేపోయేను గూట్లోపెట్టాను-చూడండి" అంది అనసూయ "నాన్న ఉత్తరం వ్రాసేరా! ఏమని వ్రాసేరు?"

"ఏమో నేను చదవలేదు!" అంటూ ప్రక్కగదిలోనికి వెళ్ళింది అనసూయ. పురుషోత్తం ఉత్తరం విప్పిచూచేడు

"చి! పురుషోత్తంను పుత్ర పౌత్రాభి వృద్ధిగా ఆశీర్వదించి వ్రాయునది

నీకు ఈ నెల జీతం అందుతుందని డబ్బు పంపటంలేదు ఏమీ అనుకోకు. నీవు ఇకనుంచీ నెల నెలా యాభయి రూపాయలైనా ఇంటికి పంపవలెను ఈ సంవత్సరం వరదలు వచ్చి. పొలం గింజలు పనికివచ్చేవిగా కనపడటంలేదు చెల్లాయి పెళ్ళికుంచిన రెండు వేలూ నీ ఉద్యోగం నిమిత్తం "డిపాజిట్టు" కట్టినానుకదా! ఇప్పుడు వటారివాళ్లు ముహూర్తం పెట్టామని తొందర చేయుచున్నారు. ఇంట్లో మీ అమ్మ ఈ సంబంధం చేయిజారిపోతే, తిరిగి సంబంధం కుదుర్చుకోవటం అంత సులభం కాదని నన్ను శత పోరుతూ వుంది. నాకు పొలం బాంకులో తణఖా పెట్టుట కంటే వేరు గత్యంతరం కనపడుటలేదు. కారుచీకటిలో కాంతి రేఖలా నీకు ఈ సమయంలో ఉద్యోగం దొరకటం ఒక్కటే నాకు మనశ్శాంతివిస్తోంది. నీవు ఒకటి రెండేళ్ళు కష్టపడితే పొలంమీది అప్పు ఎల్లానో అల్లా తీర్చేయవచ్చును పులిమీద పుట్రలా నా టీచరు వుద్యోగం కూడా విరమించాల్సిన అవసరం వచ్చింది గవర్నమెంటువారు ఈ స్కూలు టీచర్లు ఈ మాత్రంగానయినా కష్టపడటం ఇష్టంలేక. యాభయి ఆయిదేళ్ళకే పదవీ విరమణ చేయాలని రూలు పెట్టారు

"చూసేవా! వాళ్ళకెంత సానుభూతో! మంత్రులు. గవర్నర్స్ డెబ్బయి ఏళ్ళు దాటినా పదవుల్లో వుండొచ్చు! (వాళ్ళు కష్టపడాల్సిన పనేంలేదు కదా అని తెలియటం వల్లనేమో! ఆ పదవులకి ఏజ్

లిమిట్ పట్టలేదు ఉద్యోగాల్లో వున్నప్పుడు కూడా ఏ నెల జీతం ఆ నెల యిచ్చేస్తే. ఈ ఎలిమెంటరీ బడిపంతుల యిళ్ళల్లో ఖర్చు అయిపోతుందనీ. ముందు చూపుతో వాళ్ళే దాచిపెడుతున్నారు లేకపోతే. వడ్డీలకి అప్పులిచ్చే షావుకార్ల వాణిజ్య మేమయేటట్టు? అటు వాళ్ళ వాణిజ్యమూ పెంపొందాలి' షావుకార్లు లేకపోతే పార్టీలకి విరాళాలు ఎవరు యిస్తారు? మహామేధావులయిన ప్రభుత్వం వారు యివన్నీ సమగ్రంగా పరిశీలించకుండా వుంటారా? ఏదో నా బాధ కొద్ది యిదంతా వ్రాస్తున్నాను ఏమీ అనుకోకు ఉద్యోగంలో నీ విధులు సక్రమంగా నిర్వర్తించు నా రెక్కల కష్టంతో నిన్ను ఒక డిగ్రీ హోల్డరుగా. చేయగలిగాననేదే నాకు తృప్తి! కోడలును. పిల్లలునూ. అడిగానని చెప్పు వాళ్ళకి నా ఆశీస్సులు 'భూమితణఖా' గురించి ఆలోచించి వెంటనే నీవు వస్తే ఆ వ్యవహారం చూడొచ్చును. చెల్లాయిని ఒకింటిదాన్ని చేస్తే ఇంక నాకు ఏ బాధ్యత ఉండదు నీవు క్లుప్తంగా సంసారం గడుపుకోవాల్సింది

ఇట్లు
నీ తండ్రి
సోమయాజులు

ప్రక్కన అలకిడయితే వెనక్కి తిరిగి చూసేడు అనసూయ నిల్చొని వుంది పొడికళ్ళతో వున్న భర్తని గమనించింది చేతిలో వున్న చీర పాకెట్. చంటిదాని చిన్న గొలుసూ ఇచ్చింది

"ఇవేమిటి? గాభరాగా అన్నాడు

"ఈ చీరా జాకెట్టూ నచ్చలేదు అని చెప్పి యిచ్చేయండి! ఈ గొలుసు నవరసు వుంటుంది అమ్మితే తేలిగ్గా వంద దాకా రావొచ్చును ఈ నెలంతా హాయిగా గడిపేయొచ్చును. గొల్లదానికిఅనవసరంగా రెట్టింపు డబ్బయిపోతుంది!'' పొడిగా అంది అనసూయ.

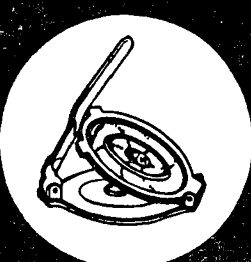
ఆశ

★ భారతదేశంలో మొట్టమొదటిది
గంటకు 300 నుండి 400 పూరీలు
భఖారీలు చెయ్యవచ్చు

ఐ. బి. ఇండస్ట్రీస్
నవసారి (గుజరాత్)

ADROIT/IB/96

"ఇంకా నేను అసమర్థుణ్నేనా. అన సూయా!" తడి కళ్ళతో అన్నాడు పురుషోత్తం

"అల్లా అనుకోకండి! ఈ ఒక్కనెలా ఎల్లాగో గడిచిపోతే వొచ్చే నెలనించీ మనం హాయిగా వుండొచ్చును వొచ్చే నెల నాకు యింతకన్న మంచి చీర తెద్దురు గాని! ముందు మన సంసార నౌక సుడి గుండంలో చిక్కుకుపోకుండా చూడాలి, అదీ ముఖ్యం! చూసేరా నాక్కూడా కవిత్వం ఒచ్చేస్తోంది!" కిలకిలా నవ్వింది అనసూయ.

"ఎంత తేలిగ్గా నవ్వుతున్నావ్ అన సూయా! నీలా ప్రశాంతంగా ఏం జరిగినా విషూచీగా నేను నవ్వలే నెందుచేత?" అన్నాడు పురుషోత్తం

"బరువండీ బాబూ! ఆరు జీవాల బాధ్యత లబరువు! నాకేమండీ చింతకాయ పచ్చడి వేసి పెట్టినా నోరు మెదపని భర్త! ముత్యాల్లాంటి పిల్లలు! ఇది చాలదా స్త్రీ జీవితానికి! అంతస్థుకు తగని కోరికలు కోరుకోలేవి స్త్రీ ఎప్పుడూ విరిసిన మల్లె పూవులానే ఉంటుంది మీకయితే ఎప్పుడూ మమ్మల్ని యింకా ఏదో సుఖపెట్టలేదని. బాధ పట్టుకుంది. దానితో అల్లాదిగనాసిల్లి పోతూ వుంటారు. నాకేం కష్టం లేదు మొర్రో అన్నా మీరు విన్పించుకోరు! మీరు ఏమీ అనుకోనంటే ఒక్క మాట చెబ్తాను. ఆఫీసరు కారులో వస్తున్నాడే అని ఈర్ష్య పడకండి! జవాను నాలుగు మైళ్ళు నడిచి వస్తున్నాడే అని జాలి పడండి! ఈ జాలి మీ మనస్సులో ఎప్పుడయితే చోటు చేసుకుంటుందో అప్పుడే. మీ ఉద్యోగం, మీ జీతం, మీ జీవితం విలువలు మీకు అవగతమవుతాయి! ఈర్ష్య. అశాంతికి దోహదమిస్తుంది " అంది. అక్కడికి తప్పటడుగులు వేస్తూ వచ్చిన చంటిదాన్ని ఎత్తుకుని కితకితలు పెట్టింది. అది బుగ్గలు సొట్టలు పడేలా నవ్వుతూంటే చలాకీగా—

"ఇంక పదండి! అలా నిలుచుండి పోయారేం!" అంది

"నిజంగా నువ్వు నా 'బెటర్ హాఫ్'వే అనసూ! " అన్నాడు.

"కవిత్వం రాత్రికి దాచండి " అంటూ ఉత్సాహంగా నవ్వింది అన సూయ.

పురుషోత్తం కూడా నవ్వుతూ మెట్లు దిగేడు.

* * *

తండ్రి అతనికేం మూడు డిగ్రీలున్నయ్ అతన్ని చేసుకుంటే సుఖపడతావు
కూతురు డిగ్రీలే ప్రధానమైతే. మనింటో ఉన్న దర్మామీటరుకు పదహారు డిగ్రీ లున్నాయి